

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba)

z dnia 4 grudnia 2019 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Ochrona oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych – Rozporządzenia (WE) nr 510/2006 i (UE) nr 1151/2012 – Artykuł 13 ust. 1 – Rozporządzenie (WE) nr 583/2009 – Artykuł 1 – Rejestracja nazwy „Aceto Balsamico di Modena (ChOG)” – Ochrona elementów składowych tej nazwy o znaczeniu niegeograficznym – Zakres

W sprawie C-432/18

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości, Niemcy) postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2018 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 2 lipca 2018 r., w postępowaniu:

Consorzio Tutela Aceto Balsamico di Modena

przeciwko

Balema GmbH,

TRYBUNAŁ (piąta izba),

w składzie: E. Regan, prezes izby, I. Jarukaitis (sprawozdawca), E. Juhász, M. Ilešič i C. Lycourgos, sędziowie,

rzecznik generalny: G. Hogan,

sekretarz: D. Dittert, kierownik wydziału,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 23 maja 2019 r.,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu Consorzio Tutela Aceto Balsamico di Modena – A. Ringle oraz A. Rinkler, Rechtsanwälte,
- w imieniu Balema GmbH – C. Eggers i C. Böhrer, Rechtsanwälte,
- w imieniu rządu niemieckiego – J. Möller, M. Hellmann i U. Bartl, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu greckiego – G. Kanellopoulos, A.E. Vasilopoulou oraz E.E. Krompa, w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niemiecki.

- w imieniu rządu hiszpańskiego – A. Rubio González i L. Aguilera Ruiz, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu włoskiego – G. Palmieri, w charakterze pełnomocnika, którą wspierał S. Fiorentino, avvocato dello Stato,
- w imieniu Komisji Europejskiej – B. Eggers, D. Bianchi, B. Hofstätter oraz I. Naglis, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 29 lipca 2019 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 583/2009 z dnia 3 lipca 2009 r. rejestrującego nazwę w rejestrze chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych [Aceto Balsamico di Modena (ChOG)] (Dz.U. 2009, L 175, s. 7).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Consorzio Tutela Aceto Balsamico di Modena (zwanym dalej „Consorzio”), konsorcjum producentów produktów oznaczonych nazwą „Aceto Balsamico di Modena (ChOG)”, a Balema GmbH w przedmiocie stosowania przez tę ostatnią słowa „balsamico” na etykietach produktów na bazie octu, które nie są zgodne ze specyfikacją tego chronionego oznaczenia geograficznego (zwanego dalej „ChOG”).

Ramy prawne

Rozporządzenie (WE) nr 510/2006

- 3 Rozporządzenie Rady (WE) nr 510/2006 z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych (Dz.U. 2006, L 93, s. 12) uchyliło i zastąpiło rozporządzenie Rady (EWG) nr 2081/92 z dnia 14 lipca 1992 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych (Dz.U. 1992, L 208, s. 1). Rozporządzenie nr 510/2006 zostało uchylone i zastąpione zasadniczo ze skutkiem od dnia 3 stycznia 2013 r. rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych (Dz.U. 2012, L 343, s. 1).
- 4 Artykuł 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 510/2006, którego brzmienie jest identyczne z brzmieniem art. 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2081/92 i którego treść obecnie znajduje się co do istoty w art. 3 ust. 6 rozporządzenia nr 1151/2012, stanowił:

„Dla celów niniejszego rozporządzenia »nazwa, która stała się nazwą rodzajową« oznacza nazwę produktu rolnego lub środka spożywczego, która – mimo iż jest związana z miejscem lub regionem, w którym produkt lub środek spożywczy był pierwotnie produkowany lub wprowadzany na rynek – stała się powszechną nazwą produktu rolnego lub środka spożywczego we Wspólnocie”.

- 5 Artykuł 7 rozporządzenia nr 510/2006, zatytułowany „Sprzeciw, decyzja o rejestracji”, w ust. 1 oraz w ust. 5 akapity pierwszy, trzeci i czwarty przewidywał:

„1. W terminie sześciu miesięcy od daty publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* [jednolitego dokumentu i informacji dotyczących publikacji specyfikacji produktu] każde państwo członkowskie lub państwo trzecie może zgłosić sprzeciw wobec proponowanej rejestracji, poprzez wniesienie do Komisji należycie uzasadnionego sprzeciwu.

[...]

5. Jeżeli sprzeciw jest dopuszczalny [...], Komisja wzywa zainteresowane strony do podjęcia odpowiednich konsultacji.

[...]

Jeżeli nie osiągnięto porozumienia, Komisja podejmuje decyzję zgodnie z procedurą, o której mowa [w art. 5 i 7 decyzji Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającej warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji (Dz.U. 1999, L 184, s. 23)], uwzględniając uczciwe i tradycyjne stosowanie oraz rzeczywiste ryzyko błędnego zrozumienia.

Decyzja ta zostaje opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*”.

- 6 Przepisy te zostały przejęte co do istoty odpowiednio w art. 51 ust. 1 akapit pierwszy, art. 51 ust. 3 akapit pierwszy, art. 52 ust. 3 lit. b) i art. 52 ust. 4 rozporządzenia nr 1151/2012.
- 7 Artykuł 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 510/2006, którego brzmienie zostało przejęte bez istotnych zmian z art. 13 ust. 1 i 3 rozporządzenia nr 2081/1992 i które jest obecnie zawarte w art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 1151/2012, wskazywał:

„1. Zarejestrowane nazwy są chronione przed:

- a) wszelkim bezpośrednim lub pośrednim wykorzystaniem w celach komercyjnych zarejestrowanej nazwy dla produktów nieobjętych rejestracją, o ile produkty te są porównywalne do produktów zarejestrowanych pod tą nazwą lub jeśli stosowanie nazwy pozwala na czerpanie korzyści z renomy nazwy chronionej;
- b) wszelkim nadużywaniem, imitacją lub przywołaniem ich, nawet jeśli wskazane jest prawdziwe pochodzenie produktu lub jeśli chroniona nazwa została przetłumaczona lub towarzyszy jej określenie takie jak: »rodzaj«, »typ«, »metoda«, »na sposób«, »imitacja« lub inne podobne określenie;
- c) wszelkim innym nieprawdziwym lub wprowadzającym w błąd określeniem miejsca pochodzenia lub wytwarzania, właściwości lub podstawowych cech produktu, znajdującym się na opakowaniu zewnętrznym lub wewnętrznym, w materiale reklamowym lub w dokumentach odnoszących się do danego produktu, jak również stosowaniem opakowań mogących stworzyć fałszywe wrażenie co do jego pochodzenia;
- d) wszelkimi innymi praktykami, które mogłyby wprowadzać konsumenta w błąd co do rzeczywistego pochodzenia produktu.

Jeżeli zarejestrowana nazwa zawiera w sobie nazwę produktu rolnego lub środka spożywczego, która jest uważana za nazwę rodzajową, stosowanie tej nazwy rodzajowej w odniesieniu do odpowiednich produktów rolnych lub środków spożywczych nie jest uważane za sprzeczne z akapitem pierwszym lit. a) lub b).

2. Nazwy chronione nie mogą stać się nazwami rodzajowymi”.

Rozporządzenie (WE) nr 583/2009

- 8 Jak wynika z motywów rozporządzenia nr 583/2009, zostało ono przyjęte na podstawie rozporządzenia nr 510/2006, w szczególności w oparciu o art. 7 ust. 5 akapity trzeci i czwarty tego rozporządzenia.
- 9 Motywy 2–5, 7, 8 i 10–12 rozporządzenia nr 583/2009 brzmią następująco:

- „(2) Niemcy, Grecja i Francja zgłosiły sprzeciwy wobec rejestracji zgodnie z art. 7 ust. 1 rozporządzenia [...] nr 510/2006 [...].
- (3) Zgłoszenie sprzeciwu Niemiec dotyczyło w szczególności obawy, że rejestracja chronionego oznaczenia geograficznego »Aceto Balsamico di Modena« zagrozi istnieniu produktów, które znajdują się legalnie na rynku od co najmniej pięciu lat i są wprowadzane do obrotu pod nazwami Balsamessig/Aceto balsamico, a także domniemania, że nazwy te są nazwami rodzajowymi [...].
- (4) Zgłoszenie sprzeciwu Francji dotyczyło w szczególności faktu, że »Aceto Balsamico di Modena« nie cieszy się własną renomą odrębną od renomy »Aceto balsamico tradizionale di Modena«, zarejestrowanego już jako chroniona nazwa pochodzenia rozporządzeniem [Rady] (WE) nr 813/2000 [z dnia 17 kwietnia 2000 r. uzupełniającym Załącznik do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1107/96 w sprawie rejestracji oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia zgodnie z procedurą określoną w art. 17 rozporządzenia (EWG) nr 2081/92 (Dz.U. 2000, L 100, s. 5)]. Według Francji konsument mógłby zostać wprowadzony w błąd, jeśli chodzi o charakter i pochodzenie odnośnego produktu.
- (5) Grecja z kolei wykazała znaczenie produkcji octu balsamicznego na jej terytorium, wprowadzanego do obrotu między innymi pod nazwą »balsamico« lub »balsamon«, oraz niekorzystny skutek, jaki miałyby tym samym rejestracja »Aceto Balsamico di Modena« dla istnienia tych produktów, które znajdują się legalnie na rynku od co najmniej pięciu lat. Grecja utrzymuje również, że określenia »aceto balsamico«, »balsamiczny« itp. są nazwami rodzajowymi.

[...]

- (7) Zważywszy że w przewidzianym terminie nie doszło do porozumienia między Francją, Niemcami [i] Grecją a Włochami, Komisja jest zobowiązana podjąć decyzję [...].
- (8) Komisja zwróciła się o opinię komitetu naukowego dla określenia nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych i świadectw o szczególnym charakterze [...] w celu ustalenia, czy spełnione są warunki rejestracji. W swojej opinii wydanej jednogłośnie [w dniu] 6 marca 2006 r. komitet uznał, że nazwa »Aceto Balsamico di Modena« posiada niepodważalną renomę na rynku krajowym, a także na rynkach zewnętrznych, o czym świadczy częste zastosowanie jej w wielu przepisach kulinarnych wielu państw członkowskich oraz widoczna obecność w Internecie, prasie i mediach. »Aceto Balsamico di Modena« spełnia tym samym nieodłączny warunek szczególnej renomy produktu odpowiadającego tej nazwie. Komitet zwrócił uwagę na stuletnie współistnienie produktów na rynku. Komitet stwierdził również, że »Aceto Balsamico di Modena« i »Aceto balsamico tradizionale di Modena« są innymi [różnymi] produktami ze względu na swoje cechy, zdobywanych klientów, stosowanie, sposób dystrybucji, prezentację i cenę, umożliwiając[e] tym samym zapewnienie równego traktowania odnośnych producentów i niewprowadzanie konsumenta w błąd. Komisja zatwierdza te uwagi w całości.

[...]

- (10) Wydaje się, że Niemcy i Grecja, w swoich zarzutach dotyczących rodzajowego charakteru nazwy proponowanej do rejestracji, nie miały na myśli wspomnianej nazwy w całości, tj. »Aceto Balsamico di Modena«, a jedynie niektóre elementy tej nazwy, tj. określenia »aceto«, »balsamico« i »aceto balsamico« lub ich tłumaczenia. Ochroną objęta jest nazwa złożona »Aceto Balsamico di Modena«. Poszczególne słowa o znaczeniu niegeograficznym składające się na tę nazwę złożoną, nawet kiedy występują razem, oraz ich tłumaczenia mogą być stosowane na obszarze [Unii] z uwzględnieniem zasad obowiązujących w [...] porządku prawnym [Unii].
- (11) W związku z powyższym nazwę »Aceto Balsamico di Modena« należy wpisać do rejestru chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych.
- (12) Środki, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu, są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Chronionych Oznaczeń Geograficznych i Chronionych Nazw Pochodzenia”.
- 10 Artykuł 1 rozporządzenia nr 583/2009 stanowi: „Niniejszym rejestruje się nazwę wymienioną w załączniku do [tego] rozporządzenia”. W załączniku tym wskazano „Aceto Balsamico di Modena (ChOG)”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

- 11 Balema wytwarza i sprzedaje produkty na bazie octu z win badeńskich (Niemcy), które rozprowadza od co najmniej 25 lat. Na etykietach tych produktów znajdują się między innymi słowa „Balsamico” i „Deutscher balsamico”, zawarte w napisach „Theo der Essigbrauer, Holzfassreifung, Deutscher balsamico traditionell, naturtrüb aus badischen Weinen” (Theo warzyciel octu; Leżakowany w drewnianej beczce niemiecki ocet balsamiczny, tradycyjny, naturalnie mętny, wytwarzany z wina) lub „1. Deutsches Essig-Brauhaus, Premium, 1868, Balsamico, Rezeptur No. 3” (pierwsza niemiecka warzelnia octu, premium, 1868, balsamiczny, receptura nr 3) wskazanych na tych etykietach.
- 12 Consorzio, uznając, że wykorzystanie przez spółkę Balema słowa „Balsamico” narusza ChOG „Aceto Balsamico di Modena”, skierowało do tej spółki wezwanie do usunięcia uchybienia. W odpowiedzi spółka ta wniosła do sądów niemieckich powództwo o stwierdzenie, że nie ma obowiązku wstrzymania się od stosowania tego określenia w formie etykiet wskazanych w poprzednim punkcie do produktów na bazie octu wytwarzanych w Niemczech. Ponieważ powództwo to zostało oddalone w pierwszej instancji, rzeczona spółka wniosła odwołanie, które zostało uwzględnione w szczególności z tego powodu, że owo stosowanie nie było niezgodne z art. 13 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 1151/2012, jako że ochrona przyznana temu ChOG rozporządzeniem nr 583/2009 dotyczyła jedynie całej nazwy „Aceto Balsamico di Modena”.
- 13 Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości, Niemcy), do którego Consorzio wniosło skargę rewizyjną od tego orzeczenia, twierdzi, że powodzenie owej skargi zależy od tego, czy wykorzystanie słowa „Balsamico” lub kombinacji wyrazów „Deutscher balsamico” stanowi naruszenie art. 13 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) i b) rozporządzenia nr 1151/2012, co oznacza przede wszystkim ustalenie, czy ochrona nazwy „Aceto Balsamico di Modena” przyznana w art. 1 rozporządzenia nr 583/2009 dotyczy wyłącznie całej tej nazwy, czy też obejmuje stosowanie poszczególnych składających się na tę nazwę słów o znaczeniu niegeograficznym.
- 14 Sąd odsyłający twierdzi, że z art. 13 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 1151/2012 i z orzecznictwa Trybunału wynika, iż ochrona nazwy złożonej składającej się z kilku słów, zarejestrowanej jako nazwa pochodzenia lub oznaczenie geograficzne, może obejmować różne słowa wchodzące w skład tej nazwy. Jednakże zakres ochrony ChOG składającego się z kilku elementów może zostać skutecznie ograniczony przez akt prawny rejestrujący daną nazwę. Sąd ten uważa również, że wprowadzenie przez Komisję do motywów rozporządzeń rejestrujących nazwy chronione uwag, które ograniczają

zakres ochrony, nie stanowi niezgodnego z prawem odstępstwa od rozporządzenia nr 1151/2012, ponieważ Komisja jest uprawniona, zgodnie z tym ostatnim, do podjęcia decyzji o rejestracji w przypadku wniesienia sprzeciwu i nieosiągnięcia porozumienia.

- 15 Sąd odsyłający jest zdania, że w niniejszym przypadku motyw 3, 5 i 10 rozporządzenia nr 583/2009 przemawiają za ograniczeniem zakresu ochrony do nazwy „Aceto Balsamico di Modena” w całości, a nie jej poszczególnych elementów składowych o znaczeniu niegeograficznym. Ponadto uważa on, że o ile w odniesieniu do chronionych nazw pochodzenia (zwanym dalej „ChNP”) „Aceto balsamico tradizionale di Modena” i „Aceto balsamico tradizionale di Reggio Emilia”, zarejestrowanych rozporządzeniem nr 813/2000, zgodność z prawem swobodnego używania elementów składowych całych tych nazw o znaczeniu niegeograficznym należałoby, w braku wzmianki w tym zakresie w rozporządzeniu rejestrującym, zbadać w każdym konkretnym przypadku w świetle art. 13 ust. 1 akapit pierwszy lit. b) i art. 13 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 1151/2012, o tyle jednak w przypadku ChOG rozpatrywanego w postępowaniu przed sądem odsyłającym nie byłoby wewnętrznie sprzeczne dopuszczenie, że rozporządzenie nr 583/2009 wprowadziło do ochrony tego ChOG ograniczenie, ponieważ brak takiego doprecyzowania w rozporządzeniu rejestrującym owe ChNP mógłby po prostu wynikać z braku sprzeciwu.
- 16 W tych okolicznościach Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy ochrona nazwy »Aceto Balsamico di Modena« jako całości obejmuje wykorzystanie poszczególnych słów o znaczeniu niegeograficznym składających się na tę nazwę złożoną (»Aceto«, »Balsamico«, »Aceto Balsamico«)?”.

W przedmiocie wniosku o otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania

- 17 Po ogłoszeniu opinii rzecznika generalnego Consorzio wniosło, w piśmie z dnia 7 sierpnia 2019 r., o otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania. Na poparcie swojego wniosku Consorzio podnosi zasadniczo, że opinia rzecznika generalnego opiera się na nowych elementach, które nie były jeszcze przedmiotem dyskusji między stronami w odniesieniu do rejestracji ChNP „Aceto balsamico tradizionale di Modena” i „Aceto balsamico tradizionale di Reggio Emilia”, oraz na fakcie, że sprawa mogła dotyczyć słów pospolitych i że proponowana odpowiedź nie odnosi się do rzeczywistej problematyki sprawy ani nie pozwala sądowi odsyłającemu na skuteczne rozstrzygnięcie zawisłego przed nim sporu. Z opinii tej wynika również, że Trybunał nie uznał sprawy za wyjaśnioną w stopniu wystarczającym do wydania orzeczenia.
- 18 Zgodnie z art. 83 regulaminu postępowania Trybunał może w każdej chwili, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, postanowić o otwarciu ustnego etapu postępowania na nowo, w szczególności jeśli uzna, że okoliczności zawisłej przed nim sprawy nie są wystarczająco wyjaśnione, lub jeśli po zamknięciu ustnego etapu postępowania strona przedstawiła nowy fakt mogący mieć decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia Trybunału, lub też jeśli sprawa ma zostać rozstrzygnięta na podstawie argumentu, który nie był przedmiotem dyskusji między stronami lub podmiotami określonymi w art. 23 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- 19 W niniejszej sprawie nie ma to miejsca. Oprócz tego, że nie podniesiono istnienia nowej okoliczności faktycznej, Consorzio i inne zainteresowane podmioty, które uczestniczyły w niniejszym postępowaniu, mogły bowiem przedstawić, zarówno w toku pisemnego, jak i ustnego etapu postępowania, argumenty faktyczne i prawne, które uznają za istotne dla udzielenia odpowiedzi na przedstawione pytanie. W tym względzie należy zauważyć w szczególności co do rzekomo nowych elementów, na które powołuje się Consorzio, że do pierwszego z nich sąd krajowy wyraźnie się odniósł we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, a drugi z nich został wyraźnie podniesiony przez Komisję w jej uwagach na piśmie i był przedmiotem pytania zadanego na piśmie przez Trybunał celem uzyskania odpowiedzi na

rozprawie. Trybunał uznaje zatem, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, że dysponuje wszystkimi informacjami niezbędnymi do wydania orzeczenia i że sprawa nie powinna zostać rozstrzygnięta na podstawie nowej okoliczności faktycznej lub argumentu, który nie był przedmiotem dyskusji między stronami lub zainteresowanymi podmiotami.

- 20 Ponadto w odniesieniu do krytyki sformułowanej wobec opinii rzecznika generalnego należy, po pierwsze, przypomnieć, że statut Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz regulamin postępowania przed Trybunałem nie stwarzają zainteresowanym stronom możliwości przedkładania uwag w odpowiedzi na opinię przedstawioną przez rzecznika generalnego (wyroki: z dnia 25 października 2017 r., Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, pkt 23 i przytoczone tam orzecznictwo; a także z dnia 25 lipca 2018 r., Mitsubishi Shoji Kaisha i Mitsubishi Caterpillar Forklift Europe, C-129/17, EU:C:2018:594, pkt 25).
- 21 Po drugie, zgodnie z art. 252 akapit drugi TFUE zadaniem rzecznika generalnego jest publiczne przedstawianie, przy zachowaniu całkowitej bezstronności i niezależności, uzasadnionych opinii w sprawach, które zgodnie ze statutem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wymagają jego zaangażowania. W tym względzie Trybunał nie jest związany ani opinią rzecznika generalnego, ani jej uzasadnieniem. W konsekwencji okoliczność, że jedna z zainteresowanych stron nie zgadza się z opinią rzecznika generalnego, bez względu na to, jakie kwestie poruszono w tej opinii, nie może sama w sobie stanowić powodu uzasadniającego otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo (wyroki: z dnia 25 października 2017 r., Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, pkt 24; a także z dnia 25 lipca 2018 r., Mitsubishi Shoji Kaisha i Mitsubishi Caterpillar Forklift Europe, C-129/17, EU:C:2018:594, pkt 26).
- 22 W świetle powyższych rozważań Trybunał, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, uważa, że nie należy zarządzać otwarcia ustnego etapu postępowania na nowo.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 23 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 1 rozporządzenia nr 583/2009 należy interpretować w ten sposób, że ochrona nazwy „Aceto Balsamico di Modena” obejmuje stosowanie poszczególnych składających się na tę nazwę słów o znaczeniu niegeograficznym.
- 24 Zgodnie z art. 1 rozporządzenia nr 583/2009 w związku z jego motywem 11 i załącznikiem I do tego rozporządzenia nazwę „Aceto Balsamico di Modena (ChOG)” rejestruje się i wpisuje do rejestru chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych. Zgodnie z brzmieniem owego art. 1 to właśnie nazwa „Aceto Balsamico di Modena” jako całość jest rejestrowana i w związku z tym chroniona.
- 25 W tym względzie Trybunał orzekł już, że w systemie ochrony ustanowionym w rozporządzeniu nr 2081/92, który został włączony do rozporządzenia nr 510/2006 i który jest obecnie unormowany w rozporządzeniu nr 1151/2012, kwestie dotyczące ochrony, jakiej należy udzielić poszczególnym składnikom zarejestrowanej nazwy, należą do zakresu oceny, której dokonuje sąd krajowy na podstawie szczegółowego badania stanu faktycznego przedstawionego mu przez zainteresowane strony (zob. podobnie wyroki: z dnia 9 czerwca 1998 r., Chiciak i Fol, C-129/97 i C-130/97, EU:C:1998:274, pkt 38; a także z dnia 26 lutego 2008 r., Komisja/Niemcy, C-132/05, EU:C:2008:117, pkt 30).
- 26 Trybunał orzekł jednak również, że w odniesieniu do nazwy „złożonej” zarejestrowanej na podstawie rozporządzenia nr 2081/92 fakt, iż w rozporządzeniu rejestrującym dane oznaczenie nie jest opatrzone przypisem określającym, że nie wnoszono o rejestrację którejś z części nazwy, niekoniecznie oznacza, że każda z jej części objęta jest ochroną. Trybunał wyjaśnił bowiem, że nawet jeśli może okazać się prawdziwe, iż z art. 13 rozporządzenia nr 2081/92 wynika, że w braku szczególnych okoliczności przemawiających za przyjęciem odmiennego wniosku ochrona udzielana na mocy tego przepisu

obejmuje nie tylko nazwę złożoną jako taką, ale również każdy z jej elementów składowych, to jest tak jedynie w sytuacji, gdy ten element składowy nie jest terminem rodzajowym lub pospolitym (zob. podobnie wyrok z dnia 9 czerwca 1998 r., Chiciak i Fol; C-129/97 i C-130/97, EU:C:1998:274, pkt 37, 39).

- 27 Jako że system ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych zawarty w rozporządzeniu nr 2081/92 został w odniesieniu do ochrony tych nazw włączony, bez żadnych istotnych zmian, do rozporządzenia nr 510/2006, a następnie do rozporządzenia nr 1151/2012, a przepisy art. 13 tego pierwszego rozporządzenia zostały również włączone bez żadnych istotnych zmian do art. 13 każdego z kolejnych rozporządzeń, należy stwierdzić, że to orzecznictwo pozostaje istotne i ma zatem zastosowanie również do nazw złożonych, takich jak rozpatrywane ChOG, zarejestrowanych zgodnie z rozporządzeniem nr 510/2006 i obecnie chronionych na mocy rozporządzenia nr 1151/2012.
- 28 Tymczasem ze szczególnych okoliczności dotyczących rejestracji na mocy rozporządzenia nr 583/2009 nazwy „Aceto Balsamico di Modena” wynika, że ochrona przyznana tej nazwie nie może obejmować poszczególnych składających się na tę nazwę słów o znaczeniu niegeograficznym.
- 29 W tym zakresie należy przypomnieć, że część normatywna aktu prawnego Unii jest nierozdzielnie związana z jego uzasadnieniem i w związku z tym w razie potrzeby jego wykładnia winna być dokonywana z uwzględnieniem powodów, które doprowadziły do jego przyjęcia (wyroki: z dnia 27 czerwca 2000 r., Komisja/Portugalia, C-404/97, EU:C:2000:345, pkt 41 i przytoczone tam orzecznictwo; a także z dnia 29 kwietnia 2004 r., Włochy/Komisja, C-91/01, EU:C:2004:244, pkt 49).
- 30 W niniejszym przypadku z motywu 8 rozporządzenia nr 583/2009 wynika, że to właśnie nazwa „Aceto Balsamico di Modena” posiada niepodważalną renomę na rynku krajowym, a także na rynkach zewnętrznych, a zatem to właśnie ta złożona nazwa jako taka spełnia nieodłączny warunek szczególnej renomy produktu odpowiadającego tej nazwie.
- 31 Ponadto w odniesieniu do sprzeciwów sformułowanych wobec rejestracji wspomnianej nazwy przez Republikę Federalną Niemiec i przez Republikę Grecką w motywie 10 tego rozporządzenia zaznaczono, że te państwa członkowskie „nie miały na myśli [tej] nazwy w całości, tj. »Aceto Balsamico di Modena«, a jedynie niektóre elementy tej nazwy, tj. określenia »aceto«, »balsamico« i »aceto balsamico« lub ich tłumaczenia”; że „[o]chroną objęta jest nazwa złożona »Aceto Balsamico di Modena« i że „[p]oszczególne słowa o znaczeniu niegeograficznym składające się na tę nazwę złożoną, nawet kiedy występują razem, oraz ich tłumaczenia mogą być stosowane na obszarze [Unii] z uwzględnieniem zasad obowiązujących w [...] porządku prawnym [Unii]”.
- 32 W konsekwencji w motywie 11 wspomnianego rozporządzenia wskazano, że „[w] związku z powyższym nazwę »Aceto Balsamico di Modena« należy wpisać do rejestru chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych”.
- 33 Z motywów rozporządzenia nr 583/2009 jednoznacznie wynika zatem, że zawarte w rozpatrywanym ChOG elementy składowe o znaczeniu niegeograficznym, a mianowicie „aceto” i „balsamico”, jak również ich połączenie i tłumaczenia, nie mogą korzystać z ochrony przyznanej rozporządzeniem nr 510/2006, która obecnie jest zapewniona ChOG „Aceto Balsamico di Modena” przez rozporządzenie nr 1151/2012.
- 34 Ponadto z jednej strony nie ulega wątpliwości, że słowo „aceto” jest terminem pospolitym, co Trybunał już stwierdził (zob. podobnie wyrok z dnia 9 grudnia 1981 r., Komisja/Włochy, 193/80, EU:C:1981:298, pkt 25, 26). Z drugiej strony słowo „balsamico” jest tłumaczeniem na język włoski przymiotnika „balsamiczny”, który nie ma żadnej konotacji geograficznej i który w odniesieniu do octu jest

powszechnie stosowany do oznaczania octu charakteryzującego się słodko-kwaśnym smakiem. Chodzi zatem również o termin pospolity w rozumieniu orzecznictwa przypomnianego w pkt 26 niniejszego wyroku.

- 35 Wreszcie, jak zauważył również zasadniczo rzecznik generalny w pkt 57 i 58 opinii, taka wykładnia zakresu ochrony przyznanej rozpatrywanemu ChOG nasuwa się w świetle rejestracji ChNP „Aceto balsamico tradizionale di Modena” i „Aceto balsamico tradizionale di Reggio Emilia”, które zresztą, jak wskazano w motywach rozporządzenia nr 583/2009, zostały także uwzględnione przez Komisję przy jego przyjęciu. Nie można bowiem uznać, że stosowanie w tekście tych ChNP terminów „aceto” i „balsamico”, jak również stosowanie ich połączenia i tłumaczeń może zagrozić ochronie przyznanej rozpatrywanemu ChOG.
- 36 Mając na względzie całość powyższych rozważań na przedstawione pytanie należy odpowiedzieć, że art. 1 rozporządzenia nr 583/2009 należy interpretować w ten sposób, iż ochrona nazwy „Aceto Balsamico di Modena” nie obejmuje stosowania poszczególnych składających się na tę nazwę słów o znaczeniu niegeograficznym.

W przedmiocie kosztów

- 37 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (piąta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 583/2009 z dnia 3 lipca 2009 r. rejestrującego nazwę w rejestrze chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych [Aceto Balsamico di Modena (ChOG)] należy interpretować w ten sposób, że ochrona nazwy „Aceto Balsamico di Modena” nie obejmuje stosowania poszczególnych składających się na tę nazwę słów o znaczeniu niegeograficznym.

Podpisy